

▲ *Jammer genoeg voor bespelers en liefhebbers van de klarinet ontdekte Brahms de klarinet pas tegen het einde van zijn leven. Maar hij liet verscheidene mooie kamermuziekwerken na als waardevolle aanvulling op het repertoire van de klarinetten.*

▲ *Freiburg, een van de steden waar Brahms en Richard Mühlfeld op hun tournee door Zuid-Duitsland in 1895 de klarinetsonates uitvoerden.*

Brahms 1833-1897

De vader van Johannes Brahms was een contrabasspeler in Hamburg, in Duitsland en van hem kreeg Johannes zijn eerst muzikale lessen. Op veertienjarige leeftijd speelde de jonge componist op een openbaar concert zijn eigen serie pianovariaties, gebaseerd op een volksliedje.

De klarinet verschijnt voor het eerst in Brahms' vroege werken voor orkest, het meest in het oog springend in de twee Serenades voor klein orkest, geschreven toen de componist een jaar of 25 was. De Serenades doen ons aan Mozart denken, omdat Brahms ook het liefst in klassieke stijl schreef. In de tweede Serenade speelt de klarinet direct vanaf het begin een leidende rol; bijzonder mooi is de melodie van klarinet en fluit in het langzame derde deel.

Het Trio in A mineur is het eerste van Brahms kamermuziekwerken waarin de klarinet een rol speelt.

Brahms schreef al zijn klarinetstukken voor dezelfde speler, de Duitse virtuoos Richard Mühlfeld, die hij in Meiningen ontmoette. Hij was niet alleen onder de indruk van het spel van Mühlfeld, maar ook van de mogelijkheden van het instrument zelf. Dit trio, voor klarinet, cello en piano, werd geschreven in de zomer van 1891, in Brahms' favoriete vakantieoord Bad Ischl.

Toen het werk was voltooid, was Brahms zo blij met zijn prestatie, dat hij aan een tweede stuk begon, een kwintet voor klarinet en strijkkwartet. In dit werk verkent Brahms de expressieve mogelijkheden van het instrument volledig. Bij het begin van het eerste deel komt het instrument hoog boven de violen uit, om later terug te vallen naar de rijke, diepe tonen van het laagste register. Brahms schreef al zijn solo-klarinetstukken tegen het eind van zijn leven en mis-

Track 9 van de CD:
Klarinet Kwintet in B mineur, deel III.
Andantino - Presto non assai,
ma con sentimento.

Het Klarinet Kwintet, geschreven in 1891, wordt vaak beschouwd als het mooiste van al de kamermuziekwerken van Brahms. Het stuk is geschreven voor klarinet, twee violen, altviool en cello.

schien hebben deze prachtige werken daarom wel die bijzondere zwaarmoedigheid.

◀ *Het spelen van kamermuziek was een populair tijdverdrijf in de huizen van de welgestelden. Op deze afbeelding is de cellist aan het eind van een avondje spelen in slaap gevallen.*

◀ *Deze cartoon uit die tijd laat de componist zien op weg naar de Rode Egel, een favoriete herberg van hem. Brahms werkte hard, maar genoot ook van een levendig sociaal leven.*

◀ *Meiningen, waar Brahms, door toedoen van zijn goede vriend de Hertog van Meiningen, de klarinettist Richard Mühlfeld ontmoette, voor wie hij zijn klarinetstukken schreef.*